

Ulov hroščev (Coleoptera) v pasteh za monitoring žagovinarjev (*Monochamus* spp.) v Luki Koper s poudarkom na tujerodnih vrstah

Roman Pavlin

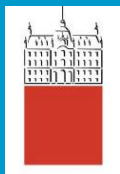
Danijel Borkovič

Helena Hrvatin

Maja Jurc

6. Seminar in delavnica iz varstva gozdov

Kostanjevica pri Krki, 16.06.2015

Univeza v Ljubljani

Biotehniška fakulteta

Oddelek za gozdarstvi in obnovljive gozdne vire

Luka Koper

Foto: Radio študent

Luka Koper

- **Največje slovensko pristanišče, osnovano leta 1957.**
- **51% v lasti Republike Slovenije.**
- **Povezuje tržišča srednje in jugovzhodne Evrope s Sredozemskim morjem.**
- **Omogoča pristaniške in logistične storitve z 12 specializiranimi terminali.**
- **Letni pretok tovora: 18 milijonov ton.**

Material in metode

Foto: R. Pavlin

- črne križne cevne pasti (Witasek)
- 2 poziciji pasti
- zbiranje vzorcev:
11.03. – 23.10. 2014

1. pozicija: skladišče za sekance

Foto: R. Pavlin

1. past: α -pinen + etanol

2. past: Galloprotect Pack®

(= 2-undeciloksi-1-etanol + ipsenol +
2-metil-3-buten-1-ol + Galloprotect Plus®)

2. pozicija: lesni terminal

Foto: R. Pavlin

3. past: Galloprotect 2D®
(= 2-undeciloksi-1-etanol + ipsenol + 2-metil-3-buten-1-ol)

Rezultati: ulov v pasteh v letu 2014

Členonožci (Arthropoda) brez hroščev:
3 razredi, 12 redov, skupaj 1068 osebkov.

Hrošči (Coleoptera):
30 družin, 82 rodov, 90 vrst,
skupaj 397 osebkov.

Ulov hroščev (Coleoptera)

Podlubniki (Curculionidae: *Scolytinae*): 22 vrst, skupaj 143 osebkov.

Kozlički (Cerambycidae): 8 vrst, skupaj 28 osebkov.

Plenilske družine (Staphylinidae, Trogossitidae, Cleridae, Monotomidae in Nitidulidae): določenih 12 vrst, skupaj 102 osebka.

Temnoscheila caerulea (Trogossitidae)

Foto: Siga

Ulov ciljne vrste

Foto: S. Ziarko

V pasti se je ujelo 7 osebkov vrste *Monochamus galloprovincialis*; 3 na atraktant Galloprotect 2D® in 4 na atraktant Galloprotect Pack®.

Vsi primerki so se ujeli med junijem in avgustom 2014.

Ulov podlubnikov (Curculionidae: Scolytinae) po atraktantih

Vrsta	Atraktant	α -pinen + etanol	Galloprotect 2D ®	Galloprotect Pack ®	SKUPAJ
<i>Hylastes angustatus</i>			2		2
<i>Hylastes attenuatus</i>		8			8
<i>Hylastes linearis</i>		1		1	2
<i>Hylastes opacus</i>		1	3		4
<i>Pteleobius vittatus</i>			1		1
<i>Hylurgus ligniperda</i>		3	1	1	5
<i>Hylurgus micklitzii</i>		4	4	8	16
<i>Crypturgus mediterraneus</i>				1	1
<i>Crypturgus numidicus</i>			1	3	4
<i>Ips sexdentatus</i>			1		1
<i>Ips typographus</i>		1	8		9
<i>Orthotomicus erosus</i>		32	1		33
<i>Pityogenes calcaratus</i>		1			1
<i>Pityogenes chalcographus</i>			1		1
<i>Pityokteines curvidens</i>			7	3	10
<i>Pityokteines spinidens</i>			9	3	12
<i>Pityokteines vorontzowi</i>				8	8
<i>Xyleborinus saxesenii</i>		8			8
<i>Xyleborus eurygraphus</i>			7		7
<i>Trypodendron laeve</i>			2		2
<i>Trypodendron lineatum</i>			6		6
<i>Trypodendron signatum</i>				2	2
SKUPAJ		59	54	30	143

Ulov tujerodnih hroščev (Coleoptera) po atraktantih

Vrsta	Družina	α -pinen + etanol	Galloprotect 2D ®	Galloprotect Pack ®	SKUPAJ
<i>Tragoderma versicolor</i>	Dermostidae			1	1
<i>Sinoxylon</i> sp.	Bostrichidae	2			2
<i>Stelidota geminata</i>	Nitidulidae			1	1
<i>Harmonia axyridis</i>	Coccinellidae	2	3	1	6
<i>Cartodere nodifer</i>	Latridiidae		1	1	2
<i>Neoclytus acuminatus</i>	Cerambycidae	1			1
<i>Xylotrechus stebbingi</i>	Cerambycidae	2			2
<i>Trypodendron laeve</i>	Curculionidae		2		2

Harmonia axyridis (Pallas, 1773)

Foto: H. Storch

Sinoxylon sp. (Bostrychidae)

Foto: M. E. Smirnov

Družina lesovrtoč oz. kutarjev (Bostrychidae) je Evropi zastopana s 14 rodovi, od tega rod *Sinoxylon* z dvema vrstama: *S. sexdentatum* in *S. perforans* (na sliki levo).

Primerka, ujeta v past z α -pinenom in etanolom, pripadata drugi, še nedoločeni vrsti.

Ksilofagna družina.

Neoclytus acuminatus (Fabricius, 1775)

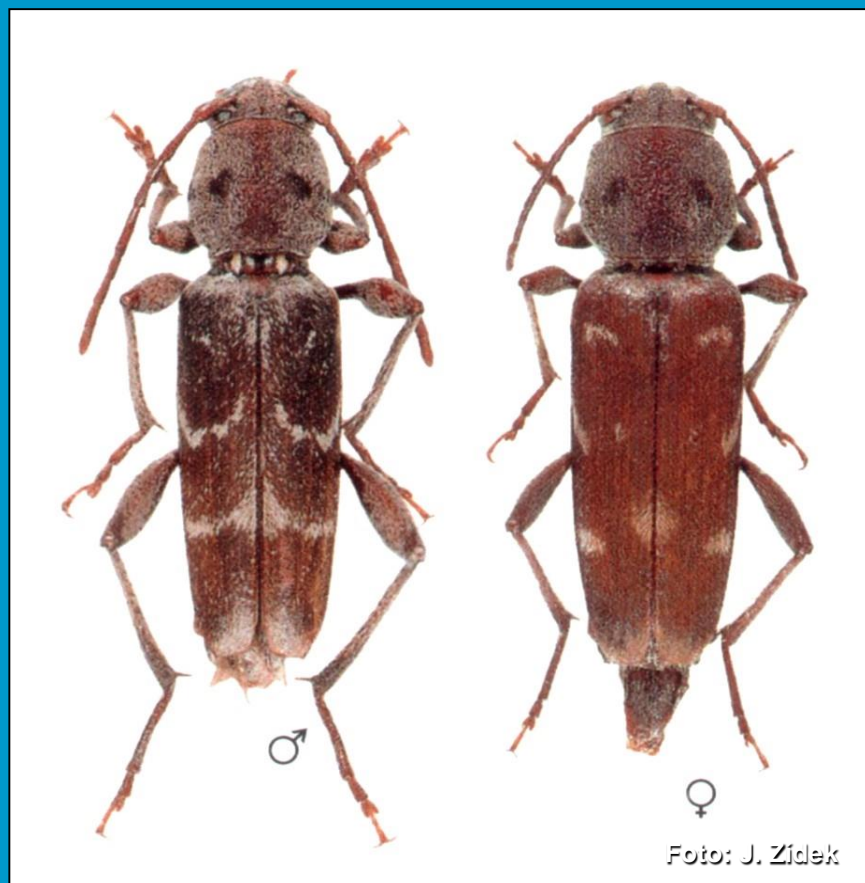

Izvira iz Severne Amerike, pojavlja se tudi v Italiji, na Madžarskem in na Hrvaškem. V Sloveniji najden že v 19. stoletju, razširjen je v submediteranski in dinarski fitogeografski regiji.

Polifag na listavcih. Larve se razvijajo v sušečih vejah. Enoletna generacija, imagi se pojavljajo od aprila do avgusta.

Xylotrechus stebbingi Gahan, 1906

Izvira iz Azije, zabeležen v državah južne Evrope. Prva najdba v Sloveniji leta 2004.

Polifagna vrsta na listavcih. Ima dvoletno generacijo, imagi se pojavljajo od maja do septembra.

Stelidota geminata (Say, 1825)

“Jagodni minerski hrošč” (Nitidulidae – sijajniki) izvira iz Srednje in Južne Amerike. Njegovo pojavljanje v Sloveniji je slabo dokumentirano.

Hrošči obžirajo zlasti prezrele jagode. Samice odložijo jajčeca na poškodovane plodove. Larve se prehranjujejo v notranjosti jagod.

Trypodendron laeve Eggers, 1939

Trypodendron laeve (a) in *T. lineatum* (b)

(vir: Forstschutz Aktuell)

Opisan na Japonskem, nato še enkrat leta 1946 na Norveškem (kot *T. piceum*). Prva najdba v Nemčiji l. 1953, v Avstriji l. 1982.

Gostiteljski vrsti v Evropi sta *Picea abies* in *Pinus sylvestris*. Rojenje se prične pri 13 °C. Prezimovanje pod skorjo živih ali mrtvih stoječih dreves.

Zaključki

- V pasti z atraktantoma Galloprotect 2D® in Galloprotect Pack® se je ujelo 7 osebkov ciljne vrste, *Monochamus galloprovincialis*.
- Vrstna pestrost ujetih hroščev (30 družin, 90 vrst) je primerljiva z rezultati ulova v pasteh, nameščenih v gozdne sestoje (npr. na lokaciji Brdo pri Kranju), vendar je število (frekvenca) ujetih osebkov v Luki Koper manjše.
- Veliko ujetih vrst hroščev je značilnih za submediteransko fitogeografsko območje, vendar je bilo v ulovu zastopanih tudi nekaj vrst, ki so v Luko Koper verjetno prišle s transporti lesa, lesnih izdelkov ali drugega organskega materiala.
- Od tujerodnih vrst hroščev je najbolj zanimiva prva najdba lestvičarja *Trypodendron leave* v Sloveniji. Dva osebka sta se ujela v past na lesnem terminalu na atraktant Galloprotect 2D®.

Hvala za pozornost

Foto: R. Pavlin